

Motion till riksdagen 2013/14:Sk227

av **Gunvor G Ericson och Ulf Holm (MP)**

Stimulera sparande och minska risken för överskuldsättning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en statlig utredning som tar fram förslag för att stimulera sparande.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att myndigheter ska få i uppdrag att arbeta förebyggande och motverka överskuldsättning.

Motivering

Svenska hushåll har allt mer skulder och många har svårt att hantera oförutsedda utgifter. Från flera olika håll rapporteras om hushållens små kontantmarginaler.

Var sjätte person saknar marginal för oförutsedda utgifter. Var femte kvinna klarar inte en oväntad utgift på 8 000 kronor utan att behöva låna eller be om hjälp jämfört med var sjunde man. Det är vanligare att yngre saknar kontantmarginal. I åldersgruppen 25–34 år saknar drygt var fjärde kvinna och var femte man kontantmarginal jämfört med var tionde i åldersgruppen 65–74 år enligt SCB.

Nästan vart fjärde svenskt hushåll, 22 procent, skulle inte klara av en oförutsedd utgift på 5 000 kronor utan att det påverkar privatekonomin märkbart. 34 procent skulle inte klara 10 000 kronor och 49 procent skulle ha svårt med en extrautgift på 20 000 kronor. Detta framgår enligt en undersökning som gjorts av Länsförsäkringar bland personer som bor i Sverige i åldern 25–65 år. Var femte svensk har inget eller mindre än 10 000 kronor sparat. 8 procent har inte en enda krona på banken, enligt en enkät av Länsförsäkringar.

Kvinnor saknar i större utsträckning än män kontantmarginal. Det visar resultat ur den nationella folkhälsoenkäten för år 2009. Detta trots att kvinnor i

Fel! Okänt namn på

högre grad än män har en lång utbildning, 20 procent respektive 16 procent. 25 procent av kvinnorna jämfört med 20 procent av männen i åldern 16 till 84 år saknar kontantmarginal, det vill säga att de inte klarar av att på en vecka skaffa fram 15 000 kronor vid en oförutsedd situation. Att så många människor inte har en sparbuffert för oförutsedda utgifter är sårbart. De ökande skulderna och små kontantmarginaler ger individer mindre frihet att själva styra över sina liv. I länder som till exempel Italien och Grekland har staten stora skulder medan hushållen inte är lika högt skuldsatta (källa: Folkhälsoinstitutet).

Även om de flesta klarar av att betala sina skulder så har 19 procent av medborgare 18–64 år återkommande problem att betala sina räkningar, har obetalda skulder hos inkasso eller kronofogden och är överskuldsatta. Cirka 400 000 medborgare är överskuldsatta. Kostnaden för samhället är 30–50 miljarder kronor enligt Kronofogdemyndigheten.

Ekonomi är läran om hushållning med knappa resurser. Men i dag betar sig mänskligheten som om jordens resurser är oändliga. Det är ett kortsiktigt perspektiv som behöver överges om vi ska nå ett långsiktigt hållbart samhälle.

Människors möjligheter att själva styra sina liv och att förverkliga sina idéer ger ekonomin dess styrka och förändringskraft. Sveriges välfärd och välfärd är beroende av kunniga och arbetande människor och av ett mångsidigt och tekniskt högt utvecklat näringsliv stöttat av en fungerande välfärdssektor.

Mellan åren 1984 och 1998 fanns i Sverige en statssubventionerad sparandeform för allmänheten – Allemanssparande. Den sparformen och diskussionen om vikten av sparande när det infördes gjorde att många började spara.

Dagens unga har inte samma möjlighet som äldre generationer som köpte bostad och kunde amortera av hela lånet innan de gick i pension och därmed bli skuldfria. På den tiden åt inflationen upp en hel del av skulden, vilket inte heller var bra ur samhällsekonomisk synpunkt. Äldre generationer kunde också bygga upp sparbuffertar med hjälp av skattefritt sparande på 1980-talet och fick del av den stora skattereformen 1990 som syftade till att stimulera arbete och sparande. De reformerna gjordes också på ett sådant sätt att sparandet stimulerades för hela folket med en rättvis fördelningsprofil.

En alltför hög privat skuldsättning är en risk för individen och för samhällsekonomin. Vi kan inte bygga en fungerande långsiktig ekonomi på en ständigt växande skuldsättningsnivå.

För att motverka överskuldsättning och bristande kontantmarginal bör det utredas hur staten kan stimulera sparande. Det bör övervägas att i någon form införa en subventionerad sparandeform liknande allemanssparandet eller på annat sätt stimulera ökat sparande med rättvis fördelningsprofil. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

Kronofogdemyndigheten har föreslagit att fler myndigheter ska få i uppdrag att arbeta förebyggande och motverka överskuldsättning. Att snabbt få stöd eller hjälp i samband med första skuld hos inkasso eller kronofogden är ett sätt. Därför bör myndigheter ges ett tydligt uppdrag att arbeta förebyggande och motverka överskuldsättning. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 25 september 2013

Gunvor G Ericson (MP)

Ulf Holm (MP)